

LBRIS

We know
books

Teodor Mazilu

O SINGURĂ NOAPTE ETERNĂ
roman

Hoffman

Editura Hoffman aduce mulțumumiri Doamnei Ioana Mazilu fiica ilustrului scriitor, pentru sprijinul acordat

© Ioana Mazilu
© Editura Hoffman, 2024, pentru prezenta ediție.

Această carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

EDITURA HOFFMAN SRL
Tel: 0740.984.910
contact@editurahoffman.ro
www.EdituraHoffman.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MAZILU, TEODOR

O singură noapte eternă / Teodor Mazilu. -
Caracal: Editura Hoffman, 2024
ISBN 978-606-46-2157-3

821.135.1

MOTTO

O, voi, fiice ale Ierusalimului,
nu chemați, nu stârniți
dragostea, până nu vine ea...

Cântarea Cântărilor

— Unde întârzie Doly? – se întrebă Ștefan fără convingere și fără interes, conștient că anemicul acces de gelozie e doar o formă de politețe.

Se afla, ca întotdeauna când se despărțea definitiv de o femeie, într-o excelentă stare sufletească. Despărțirea îi apărea ca singura rațiune a iubirii, scopul ei tainic, cu necruțare urmărit. Ea îi reda libertatea, dragostea de viață, lumea nemărginită a experiențelor de tot felul. Ce e rău în asta? Nimic. Totul reintră în normal, e foarte bine. Adio, frumoasă Doly! Ajunge cu tirania și promiscuitatea „sentimentelor curate”!

...O, ce bine știu să mă mint! – recunosc Ștefan, oscilând între repulsie și prudentă iubire față de sine însuși. Lumea candorii rămăsese în urmă, undeva departe, foarte departe. Era fericit că după atâția ani risipiți în aventuri romantice și visuri de iubire veșnică ajunsese la concluzia că despărțirea înseamnă suprema tandrețe.

...Adio, adio, frumoasă Doly!...

Farmecul personal, neliniștile, stările de contradicție, avânturile se epuizau la un moment dat. Ca să strălucească neconținut, se vedea obligat să-și dăruiască speranțele și contradicțiile altor femei. Și Ștefan voia să strălucească, dar, Doamne Dumnezeule, cât timp poți să strălucești în brațele aceleiași femei? Pentru o femeie care îl cunoștea foarte bine, el nu putea fi decât o armată de tableți, mecanisme, mici viclenii erotice, modeste crize de demnitate. În ochii unei necunoscute însă, toate acestea echivalau cu marea iubire.

— Unde întârzie Doly? se întrebă iarăși Ștefan din nevoia de a-și confirma libertatea proaspăt cucerită. Treaba ei unde întârzie Doly...

O văzu peste câteva clipe coborând dintr-un taxi, înaltă, frumoasă, zadarnic de frumoasă. Ce ridicolă, ce străină, ce fără de sens este frumusețea femeilor pe care nu le mai iubim! Doly îi făcu semn cu mâna, alergă veselă, fericită, sigură pe farmecul, nebunia și tinerețea ei, străină de orice presentiment al sfârșitului... Senzația de triumf care radia din întreaga ei ființă îi displăcu; blestemata ei bună dispoziție o să-i îngreuiuze misiunea, se simțea ca un brigand care lovește pe la spate. Doly, Doly, săraca de tine...

Bucuria revederii iubitului era, desigur, foarte mare, dar nu atât de mare încât să alunge cu desăvârșire posombratul ei simț practic.

— Ștefan, du-te și plătește tu șoferul. Aparatul taxază...

Și când din crize de gelozie sau din dorință brusc descoperită făcea vizite inopinate, era de la sine înțeles că el trebuia să plătească taxiul. Pasiunea o orbise adeseori pe Doly, însă în dura confruntare cu interesele de ordin practic o străfulgerare de luciditate venea întotdeauna la timp. După

ce problemele practice își găseau fireasca lor rezolvare, pasiunea se refăcea în toată măreția și nebunia ei inițială.

— Am luat o Pobedă ca să nu te coste prea mult. Volgile, dragul meu, au tarif mult mai mare.

Ștefan zâmbi cu recunoștință binecunoscutului amestec de egoism și delicată tandrețe – această ciudată trăsătură de caracter o descoperise de la prima lor întâlnire, la „Cina”, la braserie. Atunci Doly cercetase cu o dezarmantă și lăcomă atenție nota de plată, și la capătul acestei investigații, îi spusese matern și ireversibil: „Ștefan, de acum înainte să avem grijă de banii noștri”. Era pentru prima oară când îi spusese pe nume. Nu se schimbă cu nimic, tot așa rămăsese blonda, magnifica și mult-adorata Doly...

Câte motive de indignare nu născocea spaima lui Ștefan de a afla adevărul despre el însuși... Așa se trezise disprețuind și femeile care controlau nota de plată, și pe cele care soseau prea punctual la *rendez-vous*-uri. Spaima puneă totul sub semnul egalității, diferența dintre observațiile drepte și cele nedrepte se pulveriza. Aștepta cu răbdare timpul când suferința și indignarea îi vor fi răsplătite. La început, nu se indignase de comportarea lui Doly, o înregistrase doar, convins că mai târziu o să-i folosească. Și iată că nu greșise.

Nu exista deci nici primejdia și nici măcar ispita unei suferințe. Despărțirea fusese pregătită, organizată, șlefuită, nu vedea de unde și cum ar apărea impasul. Venise deci timpul sacru al despărțirii. Îi va comunica hotărârea în termeni reci, ca pe o sentință judecătorească. Și în această conciziu-nă vedea o dovadă de tandrețe – de ce să n-o lovească drept în creștetul capului, de ce să prelungească agonia adorabilei Doly?

Doly, cu o tandrețe născută din obișnuință și certitudine, îl îmbrățișă și-i sărută mâinile. O îndepărtă ușor, grăjulu să tempereze o pasiune de a cărei flacăra, slavă Domnului, nu se mai simțea demn. Voia să-i comunice adevărul, asta era cel mai important, după aceea om trăi și om vedea.

— Dragă Doly – și creă înadins o pauză lungă, ocrotitoare, menită să-i aducă femeii puterea de a suporta adevărul – ce rost are să mai rămânem împreună?

Înnobila cruzimea și nedreptatea întrebării cu o încredere metafizică într-o lume de dincolo de iubire, ca și cum despărțirea n-ar fi decât un *rendez-vous* stabilit peste mii de ani. Voia s-o convingă în primul rând de relativitatea acestei despărțiri. Nici iubirile, nici despărțirile nu sunt veșnice.

— Și așa am înnoptat prea mult laolaltă, dragă Doly... – și lăsa ca acest sentiment puțin măgulitor să se așeze, respectuos ca un ultim omagiu, la picioarele iubitei de odinioară.

Deși Doly își cheltuia cea mai mare parte din bun-simț în nimicuri și în izbucniri de ordin practic, îi mai rămânea suficient și pentru clipele de grea cumpănă.

— Șase luni și două săptămâni e mult pentru tine? îl întrebă Doly, pe care capacitatea de a măsura exact timpul petrecut împreună o ajuta parcă să se îndepărteze de suferință.

...„Numai vârsta copiilor se măsoară cu atâta exactitate”, își spuse Ștefan; observația stupidă a femeii îi redeștep-tă amintiri dintre cele mai plăcute. „La mânăstiri cu Doly... O săptămână de vis, o nebunie!...”

Femeia, spre mirarea ei, se trezi în situația ingrată de a-și ierarhiza senzațiile. Motivele de nemulțumire erau destule, însă tocmai cele lipsite de importanță, care n-aveau

nicio legătură cu durerea ei, își impuseseră prioritatea. Ce o întrista pe Doly? Ardea de nerăbdarea de a-i comunica ultimele noutăți din viața zbuciumată a cooperativei. Avea și una absolut senzațională: Ludmila, cea mai bună cosmeticiană, sufletul și gloria unității, care în perioadele grele bătea recordurile la încasări, se măritase cu un actoraș de la Teatrul Mic... și nici măcar june-prim, ci un comic chel, gelos și serios. Sub amenințarea despărțirii nu mai putea s-o plângă pe Ludmila sau să-l ironizeze pe nefericitul de actor. Și-i părea rău, foarte rău, și asta o făcea să-i dea dreptate lui Ștefan, care spunea că nicio iubire nu este veșnică. O, și ce subiect interesant era aventura nebunei aleia de Ludmila...

Faptul că fusese frustrată de posibilitatea de a pălăvrăgi pe seama Ludmillei o ajută să privească oarecum mai ușor despărțirea.

— Bine, Ștefan, dacă așa vrei tu...

Ștefan tăcea și în timpul acelei lungi, meticuloase, închizitoriale tăceri, Doly înțelegea că necruțarea vieții se năpustise de data aceasta asupra ei și numai a ei. Ce laborioasă și nedreaptă era tăcerea iubitului! O mutila, o îmbătrânea, preschimba clipele de extaz în clipe penibile, îi crea alt chip, cu totul alt chip, pe măsura indiferenței și a sfârșitului.

Și tot binecuvântatul ei simț practic o ajută să supraviețuiască tăcerii.

— Deci de-aia m-ai chemat să vin urgent la tine... Ca să-mi spui ce mi-ai spus...

— Exact, Doly – recunosc Ștefan cu politicoasă tristețe. Doly, Doly, iubita mea, nu ne mai iubim, asta e adevărul.

Nedumerită, Doly se îndepărtă parcă de propriul ei chip. „Și când te gândești – își spunea ea – că dacă aș fi fost

mai atentă aș fi putut avea eu inițiativa despărțirii, să fie Ștefan cel care suferă.”

Și, ca un adevărat învingător, Ștefan își contempla opera, admira tristetea și nedumerirea femeii. Opera acum ajunsă la desăvârșire fusese pregătită cu rigoare științifică și moderată deznădejde încă din primele clipe ale iubirii, flacăra pasiunii și presimțirea binefăcătorului sfârșit trăiseră o existență paralelă, în bună înțelegere. Așa precum liniile paralele se întâlnesc în infinit, flacăra pasiunii se sublimase în necesitatea amurgului. Singura grijă a lui Ștefan – poate tot o formă de curtoazie – era să înobileze cu o intensitate proaspătă bătrâna hotărâre.

— Și mie mi-e greu, Doly, înțelege-mă la rândul tău...

— Nu-mi mai pronunța numele! – se isteriză Doly în limitele bunei-cuviințe și – de ce nu? – chiar cu speranța unei concilierii. Eu te iubesc, Ștefan, foarte mult te iubesc...

În adâncul sufletului, Ștefan se indignă necruțător și discret. Mă iubește Doly? Asta e culmea obrăzniciei, o totală lipsă de realism... Ea, sărăcuța, nu înțelege câtă vanitate se ascunde în această declarație de amor. Iubirea nu cere numai sentimente frumoase, ci și puterea de a înțelege... De unde să aibă Doly puterea de a mă înțelege?

Leneșă și descumpănită, Doly se instalează în ridicol. Simțul ei practic era așa de mare, încât și din situația asta ridicolă voia să tragă ceva foloase.

— Deci totul nu a fost decât un foc de artificii? N-ai spus că o să ne iubim veșnic? Chiar la braserie, la „Cina”, mi-ai spus...

— Că o să ne iubim veșnic? Câte nu spune omul la beție!... Ce vrei, Doly, de la mine? Ai douăzeci și trei de ani, ești frumoasă, ești sănătoasă, n-ai un caracter de bronz, o să te consolezi, o să faci o partidă strălucită.

...Cine știe? Poate că are dreptate... – îi era însă greu, foarte greu să părăsească lumea de basm a ridicolului și a supliciului, amplificată și de iluzia demnității.

— Ți-am greșit eu cu ceva?

— Nu – admise Ștefan, și recunoașterea atât de lapidară a fidelității ei suna mai curând ca un reproș.

— Eu n-aveam ochi decât pentru un singur bărbat... adică pentru tine, Ștefan, preciză ea imediat, ca să nu fie niciun dubiu.

„Tristă întâmplare și lungă despărțire!” – oftă Ștefan sincer plictisit. „Cea mai lungă din viața mea...”

— Ar trebui să iei ce mai ai pe aici, s-ar putea să mai ai nevoie de lucrășoarele astea, îi atrase el atenția cu înfinită bunătate și exasperare.

O rochie de vară ședează agățată în cuier, veselă și maiestruoasă ca o amintire din vremea când era iubită. Doly nu voia să se atingă de ea, voia să mai păstreze intactă iluzia.

— E o rochie foarte frumoasă, se agită Ștefan ca un negustor dornic să-și vândă marfa.

Acum, Doly se uită la rochia de pe cuier ca la o posibilă rivală, o smulse cu dușmănie și-o aruncă pe un scaun din apropiere.

— Și umbrela! să nu uiți umbrela! – se precipită Ștefan.

Ura legăturile cu pretenții de trăinicie, de aceea de câte ori o femeie își uita câte ceva socotea gestul un act de agresiune. Iar Doly se dovedise cea mai agresivă... Se mutase aproape cu totul în locuința lui.

Dar era ea chiar atât de acaparatoare și de agresivă? Voia Doly o iubire veșnică? Nevoia lui Ștefan de a se despărți era atât de mare, încât nu-și mai sonda în adâncuri con-

știința, ci numai până la acea zonă secretă cunoscută numai de el și care corespundea în întregime interesului imediat.

Doly își împături cu grijă frumoasa rochie de vară și căută cu o privire înadins tragică și haotică locul unde se afla umbrela. Ștefan se dădu la o parte și atitudinea lui deveni solemnă, aproape funebră, durerea femeii era o durere la care de acum înainte nu mai avea dreptul să ia parte. Intimidat de privirea ei somnambulă, făcu totuși greșeala de a-i da o mână de ajutor.

— E aici umbrela, lângă șifonier.

— Știu – răspunse Doly cu puterea magnifică a femeilor de a transforma absolut orice într-un reproș la adresa bărbaților... Știu, Ștefan, sigur că știu, e lângă șifonier, evident.

Ridică umbrela, stăpânindu-și cu greu un zâmbet ironic, și o deschise larg, apoi o lăsă jos pe covor, convinsă de zădărnicia acestui gest ca și de toate celelalte.

Femeile frumoase suportă cel mai greu chinurile maternității și ale despărțirii, căci în toate aceste evenimente ele văd o amenințare la adresa frumuseții. Așa se petreceau lucrurile și cu Doly. Ea confunda hotărârea lui Ștefan de a o părăsi cu niște riduri care îi apăruse pe neașteptate. O cuprinse o dorință nebună de a se examina în fața oglinzii.

— Pot să mă duc puțin până la baie? îl întrebă Doly cu modestia celor care știu că vechile privilegii dispăruseră.

Ștefan zâmbi rușinat, stingherit de modestia rugăminții ei.

— Sigur, Doly, faci tot ce vrei...

După examenul din fața oglinzii Doly, era ferm convinsă de trăinicia despărțirii: nici ei nu-i plăcea cum arată. Bărbatului i se părea însă frumoasă, mai frumoasă ca ori-

când, îi era dator această amăgire... „N-am s-o mai văd niciodată!” – se înfiora el din dorința de a împărți echitabil chinurile despărțirii. Ca o modestă compensație, se lăsă năpădit de o nemărginită și nici măcar îndeajuns de ipocrită încredere în legitimele aspirații spre absolut ale amânduro-
ra.

— O, dragă Doly, teroare mică și adorabilă, amândoi avem dreptul la o mare iubire, o merităm. Cine știe... Și, în fond, de ce să nu avem încredere în ziua de mâine?

Parcă de încrederea în ziua de mâine era vorba? se revoltă Doly. Nicio femeie părăsită n-are, măcar din delicatețe și orgoliu, grija zilei de mâine. Nu de viitorul ei se temea Doly, ci de această clipă grea, insuportabilă.

— Ce înseamnă asta? De ce te îngrijorezi de soarta mea? Aș putea să mă îngrijoresc și eu de soarta ta...

Ce e cu Doly? Vrea o discuție serioasă? Sperase că ea o să înțeleagă caracterul formal, protocolar al despărțirii, unde, fie și numai din bun-simț, adevărul n-are ce căuta.

Venise timpul să fie nedrept cu Doly, să pecetluiască odată sfârșitul. Iubita de odinioară avea, din punctul lui de vedere, trei păcate fundamentale, intolerabile: croșeta în-continuu planuri de fericire conjugală, în care, bineînțeles, dintr-un respect prea mare pentru frumusețea ei, nici nu credea cu fanatism, se entuziasma până la exasperare, nu vedea în jurul ei decât evenimente epocale, când formidabile, când colosale, peisaje în marea lor majoritate divine, oameni cu totul ieșiți din comun, dintre care nu puțini la număr chiar geniali, și avea, ceea ce îl irita în cel mai înalt grad, obiceiul de a bea direct din sticlă, cât și pe acela de a-și flutura părul înainte de a-și exprima un punct de vedere. Și poate că toate aceste păcate le-ar fi iertat, dacă Doly n-ar

fi avut și alt păcat, cel mai urât dintre toate: semăna prea mult cu el. Erorile comune nasc până la urmă dușmănie, căci fiecare nutrește speranța de a se elibera independent, de a supraviețui moral de unul singur.

— Ar trebui să te gândești mai mult la tine – insistă Doly. Și avertismentele ei picurau încontinuu, monoton și ferm, ca ploaia dintr-o streășină.

— Trăim o singură dată, Ștefan... Te-ai gândit vreodată la asta?

Ridică umbrela și o desfăcu larg, tot mai larg cu puțință, ca mărturie a hotărârii ei de a pleca pentru totdeauna din viața lui.

— Eu am plecat – îi atrase atenția Doly, îndesând într-o sacoșă frumoasa rochie de odinioară.

— Bine, Doly... Te conduc...

— Nu e nevoie – protestă ea cu blândețe.

— Să comand un taxi?

— Nu e nevoie – se apără ea încă o dată. 84 mă lasă chiar în fața casei.

...„84 mă lasă în fața casei”... Cu această frază memorabilă se sfârși legătura dintre Ștefan și încă frumoasa Doly. Frivolitatea nu există însă, e doar o amăgire, un vis al trândăviei spiritului, și istoria secretă a modestei lor pasiuni o dovedește încă o dată. Pasiunea lor se născuse din frivolitate, din mondenitate și din impasul moral, aproape egal, al amândurora; echilibrul de forțe și de erori similare nu-i ajutase să meargă multă vreme mai departe. Izbitoarea asemănare dintre concesiile și ereziile lor crease la început, ce e drept, o stare de exaltare și chiar iluzia iubirii eterne. Doly obținuse „negația” și abandonase postul de medic de un-deva din preajma Brașovului, dedicându-se aventurilor ga-

lante, introspecțiilor sufletești și meseriei mult mai plăcute de cosmeticiană, Ștefan, inginer chimist, urmase în esență același drum. Nemulțumiți de prezent, erau foarte hotărâți să-și construiască un viitor fericit, și dorința lor pătimașă de a rămâne în București căpătase în cele din urmă și implicații erotice. Visul lor de aur se împlinise: Ștefan se angajase ca administrator la un complex de case de odihnă din preajma Snagovului, iar Doly era salariaată celui mai renumit salon de cosmetică din Drumul Taberei. Conștiința unor erori atât de asemănătoare binecuvântase, ce e drept, câțeva vreme nopțile lor de dragoste. Se socoteau doi învingători care aleseseră calea independenței, a unei existențe mai modeste, dar mai lipsite de griji. Aveau, pe deasupra, și satisfacția metafizică a retragerii în sublimul anonim. După foarte puțin timp, amândoi ajunseseră să se disprețuiască, reproșându-și, fără să mărturisească direct, eroarea comună care-i aruncase pe unul în brațele celuilalt.

Despărțirea, în anumite împrejurări, se poate confunda cu iluzia regenerării morale. Ștefan nu plănuia să se despărță numai de Doly, ci și de un stil de viață.

Când Doly dispăru, și era limpede că dispăruse pentru totdeauna, răsuflă ușurat... În sfârșit, Doly plecase! Doamne, ce bine!... Adio, adio, adorabilă Doly...

...Nu regreta despărțirea de Doly, deși, la drept vorbind, frumoasa femeie nu-și dezvăluise toate farmecele; în această privință era de o zgârcenie și de o prudență rar întâlnite, și le dezvăluia „pe etape”, de teama de a nu se epuiza. În arsenalul ei păstrase fără îndoială rezerve de nebulie și de tandrețe care l-ar fi putut face fericit până la sfârșitul vieții. Dar în lumea în care trăia Ștefan abandonarea rapidă a unei legături sentimentale devenise un cuvânt de ordine,

o lege sacră, fidelitatea era privită ca o lipsă de bărbăție sau de umor, aproape ca o infirmitate. Intrat într-un asemenea cortegiu de relații complicate, se simțea obligat să respecte în primul rând legea secretă, „parola”, și mai puțin propriile impulsuri.

Nimic sau aproape nimic din educația, din biografia lui Ștefan nu îndreptăța un asemenea destin. Ștefan, pe numele lui de botez Dumitrescu, era unul din cei unsprezece copii ai unei familii de țigani din Sighișoara. Secretul descendenței lui îl manevra cu abilitate, știa când să-l ascundă, tot așa cum știa să-l dezvăluie cu o nobilă trufie când împrejurările erau de partea lui. Împotriva tradiției și a milenarului cult al ignoranței, Ștefan, fusese trimis la școală și apoi la facultate. Inițiativa aparținuse mamei-sii, fiica unui giuvaergiu din Amsterdam, neamț de origine, îndrăgostită nebunește și romantic, ca într-o operetă de Lehar, de un țigan frumos, care avea printre alte merite și pe acela de a face negustorie cu aur. Îndrăgostita, disprețuind împotrivirile venerabilei și trainice familii germane, își urmărește bărbatul în toate pribegiile și nestatorniciile până în România și îi rămase cu bucurie credincioasă. Viața nomadă și nesigură, cultul independenței și al cerului liber o atrăseseră și o fascinaseră. Cu un eroism demn de toată admirația, ea încercase să introducă, în această lume supusă unei neîntrerupte mișcări, puțină rigoare germană. Gimnastica, spălătul pe dinți deveniseră obligatorii. Adeseori migrațiunea spre țeluri de nimeni știute era însoțită de sunetele de orgă ale muzicii lui Bach, emise de un patefon hodorogit, pe care intrusa și mama copiilor îl dirija fericită... Țigani, împotriva a ceea ce se crede în accepțiunea comună, n-au o înțelegere profundă a muzicii, acordurile divine îi stinghereau, chicoteau,

se uitau unul la celălalt, fericiți că descoperă simultan erorile genialului compozitor. Ascultau această muzică eternă și monotonă din respect pentru numeroasele dovezi de devotament ale femeii: muzica lui Bach era un capriciu pe care trebuiau să-l admită. De respectarea fără șovăire a acestui capriciu se ocupa bărbatul Indrei, tatăl copiilor. Nestatornicia deformase simțul lor muzical, ei se străduiau s-o reducă la acel strict necesar accesibil oricând și oriunde. Ceea ce știu țigani cu adevărat e să imite, să denatureze, să uniformizeze; ei știu să facă o perfectă egalitate între un lied de Schubert și un cântec de petrecere. Indra izbucnea în plâns văzând cu ce rapiditate se alegeau praful și pulberea din concertele brandenburgice. Copiii o priviseră de la început ca pe o străină pe această femeie cu ochi verzi, înaltă, blondă, veșnic îngrijorată de lipsa ei de autoritate, care se încăpățâna să se considere ceea ce era de fapt. Iubirea pătimasă, neumbrită de niciun vis străin, dintre această femeie venită din bogăția Amsterdamului și un bărbat credincios propriului destin și înțelegător cu destinele altora asigurase trăinicia familiei. De nostalgii erau bântuiți amândoi, ea de fiordurile Nordului, iar el de obsesia vechilor drumuri ale neamului său din Tripoli și Mesopotamia, pe care le refăcea mereu în clipele de liniște. Cu această veșnică pribegie Indra nu reușise să se obișnuiască, deși iubirea îi porunca s-o facă. Cărutele se porneau fără niciun motiv, și atunci domnea o bucurie nebună, de parcă nesiguranța ar fi fost suprema fericire. „Unde mergem?” – întreba Indra, al cărei bun-simț nu o părăsise cu desăvârșire. Copiii îi răspundeau limpede, amuzați de spaima străinei: „Nu știm, dar trebuie să plecăm!” Autoritatea ei asupra copiilor nu se manifesta direct, bărbatul era cel care transforma în ordine implacabilă sfi-